

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto . . . gld. 21.—
Za samo večerno izdanje . . . 12.—
Za pol leta, četrta leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osumitnice in javne zahvale, domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carinthia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Upravništvo opozarja vse one p. n. gg. naročnike, katerim naročnina s 1. aprilom poteče, da isto v najkrajšem času obnove. Nadalje naznanja, da se list s 1. aprilom brezizjemno ustavi vsem onim, ki so zaostali z naročnino za tekoče četrletje. Pripominja se opetovano, da je naročnino vplačevati naprej.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 29. »Politische Correspondenz« je od italijanskega poslanika grofa Nigra pooblaščen v izjavo, da je poročilo, da je on vnovič in sicer v nujni obliki prosil, da sme odstopiti, brez vse podlage.

Line 29. Deželni zbor je bil danes zaključen z navdušenimi živjo-klici na cesarja.

Berolin 29. Kakor poroča »Norddeutsche Allg. Ztg.« bodo na konferenci za razoroženje Nemčije zastopali: poslanik grof Münster, profesor na vseučilišču v Monakovem, pl. Stengel, profesor na vseučilišču v Königsberg, Zorn in po eden viši častnik deželne vojske in mornarice.

Pariz 29. Kasacijsko sodišče je danes popoldne dokončalo pregledovanje tajnih vojaških pisem Dreyfusovih in je potem nastopilo svoje velikonočne počitnice; med tem dogotovi poročevalce Ballot-Beaupré svoje poročilo.

Pariz 29. »Agence Havas« poroča, da Nemčija in Italija nista vložili protesta proti angleško-francoski pogodbi, tičeči se Afrike.

New-York 29. Kakor poročajo listi iz Washingtona je predsednik Mac Kinley včeraj imel z ministri posvetovanje, v katerem se je sklenilo pozvati 35.000 dobrovoljcev. Nadalje se je sklenilo poslati s Kube v Manilo najprvo rednih oddelkov vojske in iste še-le potem, ko mine vroče poletje, nadomestiti z dobrovoljci.

Neskladnosti naših socijalnih demokratov.

IV.

Izvajamo torej svoje zaključke iz neskladnosti, kakor smo jih zabeležili, ki so bile uprav kričeče v nastopanju obeh socijalno-demokratskih govornikov na shodu krščanskih socijalistov v dvorani Mally in ki so se plastično kazale v tem, da sta rečena govornika z jedne strani obsojala naš nacionalizem ter sta dolžila narodno vodstvo tržaških Slovencev, da zavaja ljudi v narodni šovinizem in fanatizem ter v demonstracije in s tem tudi v nesrečo, a sta na drugi strani ista govornika očitala narodni stranki, da ne kaže dovolj energije v zahtevanju in da ne vrši svoje dolžnosti, a našemu ljudstvu, da ni dovolj odločno in da ni dovolj ponosno na svoj jezik!

Najbolj prirobnemu človeku mora bosti v oči veliko protislovje med trditvami prve vrste in druge vrste.

Vodstva narodne stranke nočemo braniti tu. Kakor nikdo na svetu, tako tudi ono ni vsevedno, vsemožno in nezmotljivo. Istotako nočemo zavračati očitanja nestrpnosti, šovinizma in fanatizma, ker sta to svoje očitanje temeljito pobila ista go-

vornika sama. O tem priča drastično epizoda, ki se je dogodila na rečenem shodu med govorom jednega socijalnodemokratskih govornikov. Mož je dokazoval, da so Italijani fanatiki in šovini, Slovenci pa tudi; a ko se je povspel do trditve, da Italijani zatirajo nas, mi pa Italijane, in ko je vsled tega vsklika — o katerem ne vemo, da-li je bil bolj drzen, ali bolj smešen — navstal glasen odpor mej poslušaleci, ki so pozivali govornika, naj pove, kje in kako zatiramo mi Italijane, ni mož vedel odgovoriti družega, nego: Če jih ne zatirate, pa bi jih, ako bi mogli!

S tem je bilo pač dovolj dokazano, kakó cene so socijalistiške trditve in kako dragi so jim dokazi!

Abstrahujmo torej od očitanja narodnega fanatizma in progajanja Italijanov od slovenske strani in postavimo se na stališče, da delovanje narodne stranke res ni tako izdatno, kakor bi moralo biti, da je neodločnost našega ljudstva res mnogo kriva na tužnem položaju našem, in da nastopanje tržaških Slovencev ni dovolj kompaktno, ter verujmo v iskrenost trditve obeh socijalistiških govornikov: da tudi socijalisti ljubijo svoj narod, da so pripravljeni sodelovati zlasti za ugodno rešitev šolskega vprašanja, ter da hočejo celo pritiskati na svoje italijanske sodruge v tem zmislu, da pridemo mi Slovenci enkrat do svojega svetega prava! Ko pa smo storili tako in smo vsprejeli stališče slovenskih socijalnih demokratov, nam ne preostaja družega, nego da se obrnemo do socijalistov z apelom, naj izvajajo, kar so govorili, naj iz družega svojih besed začno kovati zlato — dejanj!

Postavijo naj se v ukupnost naroda! V tem okvirju je prostora za vseh. Kakor sobojevniki za

dva kamena, bi že še šlo, ker porabilo bi se skoraj ravno toliko kurjave, kolikor jo je trebalo za en sam kamen.

S prva ni hotel Janko umeti tega, ali polagoma je videl, kako rasejo v računih številke na strani — stroškov! Mlin je mlet, prehudo je mlet — gospodarsko življenje njegovo. Slednjič mu ni kazalo družega, nego zaustaviti vsa kolesa!

Menjica, ki je propadla dvakrat, se je podaljšala z nova za vso prvotno svoto. Mej tem pa so se množila opominjevalna pisma, in to ne le iz tovarne, ampak tudi od drugih strani. In postajala so čedalje strožja. Jankota je začelo skrbeti v drugič.

Zemljišča niso več prinašala onega dohodka kakor nekdanj; po vinogradih se je začela pojavljati tudi trtna uš. Janko pa je imel toliko zemljišča, da ga ni mogel niti obdelovati, zato si mislil, da najboljša stori, ako proda nekaj vsaj bolj oddaljenih kosov zemljišč in da poplača sitne dolžnike. S prva je šlo nekako težko s prodajanjem; sram ga je bilo skoraj, no, počasi se je že udal in sramožljivost je zginila kmalu. S prodajanjem zemljišč se je začelo tudi krčiti število glav v hlevu, po zaraščenih gozdovih pa so začeli padati košati hrasti, ki so se tačas jako dobro prodajali. V zemljiški knjigi se je torej odpisoval kos za kosom od njegovih zemljišč, poleg tega se je pa vedno še vpisavala kaka nova hipoteka.

(Pride še.)

PODLISTEK.

10

MLINAR.

Spisal V r b m o r s k i.

Netilo se je, da so kar iskre švigale; naposled so se začele vrteti kolesa in veliki kamen se je tudi že pregibal. To je bilo veselje! Nekaj časa je deloval izvrstno ves stroj, polagoma pa se je začel mehanizem gibati počasneje in počasneje in slednjič se je stroj — ustavil. Janko (katerega so sedaj vsi nazivali za mlinarja), in strojevodja, ki je nadzoroval in vodil vse delo, sta se kar potila okolo motorja. Vijake sta odvijala in jih zopet zatiskala, prizdigovala sta razne plošče, mazala zobe in kolesa, netila z vso silo, prilivala vode itd. pa zastoj je bil ves trud in napor: mlinski kamen se ni več zganil. Po dolgem trudopolnem delu sta sklenila pustiti delo za drugi dan. Na večerji je strojevodja tolažil Jankota mlinarja: pravil mu je, da na novih strojih so vedno take sitnosti in pripovedoval mu je več takih dogodiljav iz lastne skušnje. Konečno mu je zatrdil z vso gotovostjo, da se bode jutri lahko mlelo. Jankota je to zagotovilo umirilo popolnoma in takoj je prišla druga steklenica na mizo.

To noč je sanjal Janko le o mlinu, pred mlinom je videl same voze naložene z žitom, ki so čakali vrste. Dela je bilo vse polno: eni so podkladali, drugi polnili vreče, tretji nakladali moko, tam se je čistilo žito, tu so tehtali otrobi; z eno besedo: vse je bilo živo, mlin pa je ropotal, da je bilo veselje.

Drugi dan je bil Janko že zgodaj na nogah. Prva pot mu je bila v mlin; takoj za njim je prišel strojevodja. In začelo se je novo popravljanje, pa zopet vse brezuspešno: mlin se ni ganil in se ni. Slednjič sta uvidela Janko in strojevodja, da ne ostaja družega, nego takoj brzjaviti v nemški Stuttgart, od koder je došel stroj, da pride prvi tovarniški mehanik popraviti trnasti stroj. Po preteku nekoliko dni je vendar prišel toliko željno pričakovani mehanik. Istemu se je tudi res posrečilo po večdnem trudu, da je mlin jel funkcionirati in da so slednjič mogli pričeti z mlenjem.

VII.

Janko se je jako užel v svojem računanju. Po njegovem proračunu bi moral ves mlin se stavbo vred stati kakih šest tisoč, v resnici pa se je številka vekšala na celih osem tisoč. Polovico je takoj plačal, a za drugo polovico je podpisal — menjico.

Prve mesce je bilo malo dela; starega žita ni bilo več, novo pa je šele raslo, zbok česar je par mlinskih hlapcev večidel držalo roke križem. Z nastopom jeseni postalo je v mlinu živahneje. Netilo se na vse pretege, kolesa so se vrtela veselo in dim se je valil iz visocega dimnika. Janko pa je ponosno stopal in neprestano hvalil svoje plodonosno podjetje.

»Mora iti, le poguma in podjetnega duha treba!«, taka je bila njegova beseda.

Šlo je res, pa — rakovo pot. Čim več se je mlelo, tem več je bilo zgube. Če bi bil mlin le na

pravo naroda nam bodo vselej dobrodošli. Seveda jedna žrtev — ako to smatrajo za »žrtev« — je neizogibno potrebna od njih strani: iztržejo naj se iz strankarske šablone, o kateri smo jim dokazali, da ni za naše razmere in katera — to jim bodi zagotovljeno ponovno — jih ne dovede nikdar do veljave v našem narodu! Mi jim nismo zapirali nikdar vrat v naš tabor, kakor so oni — ne poznajoči razmer in podcenjujoči one srčne vezi, ki spajajo tu vse sloje našega naroda z našo stranko — postavljali načelo: kdor je tam, ne more biti pri nas, ali narobe: kdor je pri nas, ne sme biti tam! To je bilo zmota: menili so, da izključujejo nas od naroda, v resnici pa so izključevali — sebe. Mi se nismo obotavljali nikdar, ko je trebalo pripoznati kakor dobro, kar je dobrega v socialistiškem programu, kakor smo vsikdar lojalno in odprto pobijali, kar se je protivilo našemu prepričanju in našim načelom. Na to višino objektivnosti naj se popnejo tudi oni in pa do spoštovanja menjenja drugih. V kolo naše naj stopijo in kmalu se uverijo, kako zlate besede je izustil dr. Pavlica, vsikliknivi jim nekako tako-le: Prav je, da ste prišli! Vi ste poklicani. V mejsebojnem bratskem razgovoru se more pojasniti marsikatera stvar in morda pridete do uverjenja, da razlike med nami niso tolike, kakor se zdi.

Iztržite se torej iz šablone, ki uči krivo vero, da mi »klerikaleci« ne moremo biti socialisti. Seveda mislimo mi na socializem, ki je zvest svojemu resničnemu programu in ki je potreba, izhajajoča iz gnilih socialnih razmer sedanjih: na ono gibanje, ki si je postavilo namen, da reši delavske sloje vseh vrst iz klešč velikega mednarodnega kapitala in ki hoče pripomoči delavcu do položaja, ki bo dostojno človeka v materialnem in duševnem pogledu.

Spoštujte sorojaka, ne dotikajte se čutstev, ki so našemu narodu sveta, ki so mu zanesljiva moralna opora in jamstvo njegovega obstanka! Ako storite tako, postanete tudi Vi spoštovani sodelavci na plodnem polju plodnega dela za blaginjo naroda in ne bo Vam treba tavati po puščinah neuspelov in kakor — zgubljeni sinovi svojega ubogega, trpinčenega, a čvrstega in zlatega naroda!

Politični pregled.

TRST, 30. marca 1899.

K položaju. Nekdaj se je nekomu dogodila ne ravno mala nesreča, da je umrl za lakoto. In kakor so že ljudje, da človeka grozno pomilujejo potem, ko je umrl, in bi vsakdo rad pomagal, ko ni mogoče več pomagati, tako so sploh pomilovali tudi onega nesrečnega, ki je umrl toli grozne smrti. In jeden okolo stoječih, ki je bil menda posebno blagega srea, je pripomnil z užaljenim glasom: »Kako lahko bi mu bili pomagali: mož ne bi bil umrl za lakoto, ako bi mu bili dali — jesti.

Ta anekdota nam je prišla na misel, ko smo čitali današnji uvodni članek v »Neue Fr. Presse« o sklepu deželnega zbora niževavstrijskega, da nima nič proti temu, ako se jezikovno vprašanje reši s pomočjo § 14. Da je ta sklep — sosebno pa še zato, ker so soglašali žnjim tudi liberalni veleposestniki — provzročil nadami »Neue Fr. Presse« hudo prehlajenje, tega ne treba razkladati na široko. Menda že čuti, kako bo padal po nji in po njenih bič gospodov Wolfa in Schönererja in kako bosta ta dva tirana nemško-obstrijske domačnosti pritiskala liberecem pečat izdajstva na čelo.

V svoji konsternaciji toži »Neue Fr. Presse« — prav tako, kakor ona »blaga duša« v gori navedeni anekdoti —, da nemška opozicija ne bi trpela in ginola na takih protislovjih, ako bi imela le to malenkost: da bi bil znan nje — ukupni program!

Saj tudi oni, ki je umrl za lakoto, bi bil rad jedel, ako bi bil — kaj imel. Tako bi tudi nemška opozicija rada priobčila svoj ukupni program, ako bi ga imela! A kakor je oni umrl za lakoto, ker ni imel kaj jesti, tako trpi nemška opozicija na pomanjkanju programa in na protislovjih, ki se porajajo iz tega pomanjkanja, ker — nima programa.

Danes imamo pred seboj poročilo o rečeni seji dež. zbora niževavstrijskega in skoro ne moremo verjeti svojim očem, da bi liberalen veleposestnik mogel spregovoriti besede, katere je spregovoril

liberalni knez Auersperg, ki je menil, da niti pot naredeb, niti poraba § 14 ni nezakonita! To je vendar naravnost izdajstvo na kodeksu zakonov nemško-obstrijske domačnosti. V tem kodeksu je zapisano, da toliko jezikovne naredb. kolikor poraba § 14 značijo tolik zločin, da sleherni državnik, ki poseza po teh sredstvih, sodi na zatožno klop in zasluži neizprosno justifikacijo. In tako pride tudi: mi se že veselimo na cepe, ki ga bodo vihtela Wolfova in tem slična glasila nad ljudmi, ki se pred svetom smešijo s programom, katerega — nimajo!

Plače častnikov se zvišajo. Kakor poročajo listi, namerjajo zvišati plače častnikov kakor sledi: Polkovnik bo dobival 3600 gld. na leto (dosedaj 3000 gld.). Šarža podpolkovnika se razdeli v dva plačilna razreda in sicer niža z 2600 gld., viša s 3000 gld. letne plače (mesto 2100 gld.). Za šaržo majorja je določenih 2100 gld. (dosedaj 1680 gld.) Šarža stotnika ostane razdeljena v dva plačilna razreda: stotnik drugega razreda, ki je dobival doslej po 900 gld., bo dobival 1200 gld., stotnik prvega razreda (doslej 1200), pa 1500 gld. Nadporočnik bo dobival 1020 gld. letne plače (dosedaj 720), poročnik 840 gld. (dosedaj 600 gld.). Vesti, da se z zvišanjem plač znižajo pristojbine za stanovanje, so brez vse podlage.

Ministerstvo Szell in narodnosti na Ogerskem Nemađarske narodnosti na Ogerskem so se postavile na odločno stališče nasproti ministerstvu Szellovemu. Rumunska »Tribuna« apostrofuje Szella: Ako sta Szellu v resnici na srečo zakon in pravica, potem ga vprašamo, da-li namerja izvesti zakon o ravnopravnosti narodnosti? Ako sta Szellu v resnici na srečo zakon in pravica, potem ga vprašamo: hoče-li odpraviti po njegovih prednikih izdane nezakonite odredbe, naperjene proti rumunskemu odboru? Ako sta mu v resnici na srečo zakon in pravica, hoče-li zagotoviti narodnostim pravico in svobodo volitve? To ni prav, da vlada, ki se hvali, da jo vodijo pravo, pravica in zakon, molči v takih vprašanjih. Ona mora govoriti, in naj jej bo življenje še tako kratko. Gosp. Szell naj torej govori, naj se odkrito izreče o narodnostnem vprašanju!

A mi smo uverjeni, da gospod Szell ne bode govoril o narodnostnem vprašanju, ali vsaj tako ne, kakor bi zahtevala — pravica in zakon!

Domače vesti.

Finančni minister baron Dipauli se je povrnil na Dunaj včeraj zvečer ob 8. uri 15 min. z brzovlakom.

Javni shod v Koštaboni, ki je bil sklican na dan 26. t. m., a ga je c. k. okrajno glavarstvo v Kopru prepovedalo — baje zato, ker je tudi lahonska stranka napovedala svoj shod za isti dan in v isto vas, češ, da so je bati nemirov — se bode vršil na belo nedeljo dne 9. aprila. Dotično prijavo pol. društva »Edinost« je rečeno c. kr. okrajno glavarstvo že vzelo na znanje.

O omenjeni prepovedi piše »Naša Sloga«: Mi ne moremo umeti tega postopanja politične oblasti. Naše politično društvo je prvo prijavilo svoj shod in dobilo je tudi dovoljenje. Še le potem so prišli narodni odpadniki se svojo prijavo. Okrajno glavarstvo je dovolilo tudi tem, a v zadnjem hipu je zabranilo jednim in drugim! Po našem menjenju bi bila morala pol. oblast ostati pri prvem dovoljenju, a onim drugim ne bi bila smela dati dovoljenja za isto vas, isti dan in isto uro.

Gotovo je tako: če se je okrajno glavarstvo res balo neprimlik, ako bi se vršila oba shoda hkratu, morala je zabraniti onim, ki so pozneje prišli. To bi bilo ne le pravično, ampak tudi logično. No, nadejamo se, da slavna politična oblast ne bode v drugič čutila potrebe za preklicavanje že danega nam dovoljenja jedino zato, ker se izvestnim subjektom v občini pomjanski zljublja kovati spletke in intrige.

Urednik »Naše Sloge« pred porotniki. Danes se je vršila porotna razprava proti uredniku »Naše Sloge«, g. prof. Matku Mandiču. Tožila sta ga dobra znanca naša, dr. Krstić in Josip Marotti. Čim je bila sestavljena porota in prečitana obtožnica, predlagal je branitelj dr. Zuccon, naj se obtožene reši obtožbe, ker je bila obtožnica prekasno

vložena. Branitelj je podkrepil svoj predlog, navedši dotična določila zakona. Sodni dvor se je umaknil na posvetovanje in povrnil se je v sodno dvorano, je objavil predsednik, da je g. prof. Mandič rešen obtožbe, a tožitelja da morata plačati stroške v znesku 60 gld. Seveda spregovorimo še podrobneje o tej razpravi.

Iz Ljubljane nam pišejo: Čudno! »Slovenski Narod« hoče biti glasilo vseh srednjih stanov in poskuša vse, da bi pridobil na svojo stran učitelje, trgovce itd., a hkratu se identifikuje z onimi znanimi ozkimi krogi, ki menijo, da so nekako zlezli nad srednji stan, ki so kolikor le da ekskluzivni in ki so tudi zakrivali, da se je »Narodni dom« otvarjal — brez naroda! Le-tej — aristokraciji je bila namenjena lekeija v »Edinosti«: onim, ki so krivi, da zahaja v »Narodni dom«, poleg onega ozkega kroga, tudi par Nemecev, narodno občinstvo pa — ne, vsaj običajno ne! Tem je bila namenjena ona velezaslužena lekeija. In »Slov. Narod« se identifikuje žnjimi! Svobodna mu volja, ali potem naj nam ne štejemo v zlo, ako ga sodimo po tej njegovi lastni volji.

Čudno pa je tudi, da »Slovenski Narod« očitaje, »da so nekateri menenja, da se je narodnostno vprašanje preživelo« tako hitro — na-se obrača, oziroma, da tako rad, tako hitro in tako srdito protestuje proti temu očitaju, da-si — ni bilo naslovljeno nanj!

Da, da, marsikaj »čudnega« imamo v naši Ljubljani!

Včerašnje spuščanje Lloydovega parnika »Nadvojvoda Fran Ferdinand« v morje se ni moglo izvršiti popolnoma. V zadnjem trenutku, ko so ladijo bili premaknili že nekaj metrov naprej in se je prvi del že dotikal morja, so počele goreti vrvi in les, po katerem so potiskali ladijo naprej. To je prozročilo, da je ladija obtičala in da je niso mogli spraviti v morje. Popoldne se je poskušalo vse mogoče, da bi spravili ladijo v vodo, ali brez uspeha. Danes se nadaljuje delo.

Audiatur et altera pars. Pod tem naslovom nam piše nekdo: Vaš »Radikalec« se pritožuje zopet, da se »Zavarovalnica za slučaj nezgod« trdovratno brani izdajati spise v slov. jeziku in sistematično zatira naš jezik. Morda ima za to tehtnega vzroka, ali bojim se, da nam je tudi o tej priliki opominjati kakor v obče v nas Slovence, na vzdih: »mea maxima culpa«.

Kolikor sem jaz, ki imam večkrat priliko pogledati v uradno delovanje tega zavoda, mogel razvideti, res ni ravno krivda zavarovalnice da z slovenskimi strankami uraduje nemški ali italijanski, ko je veliko naših delavcev v rokah nemških in italijanskih gospodarjev in podjetnikov. V slučaju nezgode občejejo le-ti z zavarovalnico le v svojem jeziku, a poslednja ne more odgovarjati drugače, (tudi če bi hotela) nego v istem jeziku, naj se tudi tiče slovenskega delaveca. Pa to bi se še pretrpelo! Kaj pa naj porečemo o slovenskih županijskih in občinskih uradih, advokatih, zlasti onih iz Kranjske, ki pritožbe in spise še vedno in navadno vlagajo le v nemškem in italijanskem jeziku.

Le tu pa tam, in tedaj skoraj izključno le z Goriške in Tržaškega, se oglašajo stranka, ki slovenski občeje z zavarovalnico, in tedaj dobiva taka stranka, kolikor je znano nam, tudi svoj slovenski odgovor. Torej: predno tožarijo slov. stranke zoper zavarovalnico, naj vrše tudi one svojo prvo dolžnost in naj same priznavajo svojemu materinemu jeziku, kar mu gre, potem se le bomo smeli tirjati od Neslovencev, naj spoštujejo naše pravice. Ne zahtevajmo, da bodo Neslovenci bolj Slovenci, nego smo mi. Dokler se bode pa tako delalo, kakor se dosedaj običajno godi od naše strani, ne pričakujemo zboljšanja sedanjih razmer! In kaj čudo, ko bi vodstvo zavarovalnice prišlo res še do menenja, da slovenskim strankam sploh ni mar, da se uraduje slovenski. Treba, da radikalno pometemo smeti z lastnega praga, kjer je še toliko nakopičenega, predno očitamo drugim, da se zagrešajo proti našim pravicam, ki jih zanemarjamo in zapravljamo mi sami prav brez vsacega pomisleka:

Kdor zaničuje se sam,
Podlaga je tujčevi peti.

Ultraradikalec.

C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu nam piše: C. kr. ravnateljstvo ima večkrat priliko opazati, da se veliko število zavrtkov, ka-

terih naslov se je izgubil med vožnjo, ne more odposlati, kamor so namenjene tudi tedaj, ko so se komisijsko odprle po uradu, pooblaščenem v to in sicer radi tega, ker navadno manjka vsaki podatek, iz katerega bi bilo mogoče posneti ime dotičnega odposiljalca ali pa naslovnika.

Ta nedostatek bi se dal vspešno odstraniti le tedaj, ko bi odposiljalci pridevali vsebini vsacega zavitka tudi natanjčen prepis naslova dotične pošiljke.

Občinstvo se torej opozarja na navedeni nedostatek ter se ob enem vabi, da v lastnem interesu skrbi za to, da je vsebini vsacega na pošto oddanega zavitka pridejan prepis naslova dotične pošiljke.

Letni občni zbor »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v Trstu. Minolo nedeljo, dne 26. t. m., se je vršil ta občni zbor v društvenih prostorih, ulica Stadion št. 19.

Občnega zbora se je letos udeležilo mnogo členov. Gospod predsednik Josip Kranje je otvoril zbor s primernim nagovorom. Na to sta prečitata tajnik in blagajnik svoji letni poročili, kateri je občni zbor odobril brez prigovora. Čitala so se tudi nova društvena pravila, z raznimi dodatki, kakor jih je zahtevala vlada. Pravila so bila vsprejeta z dvetretjinsko večino, katera pošlje vodstvo vladi v potrdilo. Ker ni bilo posebnih predlogov, ne interpelacij, prešlo se je na volitev novega odbora. V vodstvo in odbor za tekoče društveno leto so bili voljeni enoglasno: Predsednik: Kranje Josip; I. podpredsednik: Čudvod Matija, II. podpredsednik: Čermelj Ivan; I. tajnik: Kamušič Miloš, II. tajnik: Bukovič Fran; blagajnik: Gulič Fran; knjigovodji: Rože Josip, Batič Silvester; gospodar: Kukanja Anton; odbor: Tavčar Josip, Žetko Matija, Škedel Ivan, Drašček Martin, Rože Miha, Kovačič Ivan, Šeslin Vinko, Mešek Valentin, Bajc Pavel, Martelane Rudolf, Kosovel Andrej, Škomrak Jurij, Godnič Fran, Žetko Ivan; namestniki: Lozej Vid, Prinčič Ivan, Badalič Vinko, Križman Ivan, Urdih Josip, Hreščak Jakob; ženski odbor: Purkart Marija, Ivančič Ivanka, Rože Roza, Kukaoja Ema, Gruden Režika, Gruden Nežika; namestnice: Munih Amalija, Ciriko Marija, Ambrožič Helena, Bonamici Franja; pregledovalni odbor: Colja Josip, Presl Fran, Perhave Andrej; mirovna sodnija: Posega Jakob, Zore Ivan, Zornik Ivan, Jug Andrej, Ostrouška Fran.

G. Josip Kranje, novopotrjeni predsednik, se je zahvalil občnemu zboru za zaupanje ter povabil vse častite odbornike in vse člene, naj delujejo v prosep društva. Ob enem je pozval občni zbor, da zakliče trikratni »Živio« našemu presvet. cesarju. Zborovanje se je zaključilo ob 5. uri.

Prva odborova seja je bila prenešana na prvi petek po Veliki noči. — Občni zbor se je vršil v najlepšem redu. — Po zborovanju so se člani razšli.

To naše podporno in bralno društvo priporočamo vsemu tržaškemu delavstvu, ker isto lepo napreduje ter daje društvnikom ne samo telesnih podpor, ampak tudi potrebne duševne hrane in zabave. Vodstvo društva je obljubilo, da v tem letu poskrbi še boljše, da se bo še v razsežnej meri dosegal namen društva.

Občni zbor delavskega podpornega društva bode, kakor že javljeno, dne 9. aprila v dvorani Mally v ul. Torrente 16.

Ker je na dnevnem redu med drugim tudi sprememba društvenih pravil, za kar mora biti navzočih $\frac{2}{3}$ vseh členov, je želeli, da se člani udeležijo v zadostnem številu, da ne bo društvo prisiljeno dvakrat trošiti za dvorano. Ako ni v prvič zadostnega števila, treba stvar odlašati, kar je društvu le na škodo.

Iz društva »Velesila« v Škedenju. Odbor tega društva nam javlja, da je moral odložiti svojo veselico, določeno za belo nedeljo, in sicer radi tega, ker se ni dogotovljen oder. Veselica se bo vršila naslednjo nedeljo po beli nedelji.

Za zastavo pevskega društva »Adrija« v Barkovljah je daroval gosp. Anton Truden, trgovec v Trstu, 20 kron. — Blagemu darovalcu priskrba hvala!

Dolenjski tamburaški zbor pride na velikonočni ponedeljek dne 3. aprila v Trst, kjer priredi (v dvorani Tersicore, via Chiozza št. 5.) koncert na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Začetek ob 6. uri in pol zvečer. Ustopnina za moške 50 nvč., za ženske 30 nvč. Po koncertu svobodna

zabava in ples. Ker je namen jako blag, se priporoča rečni zbor za obilen obisk.

Torej je res! Ako smemo soditi po sporočilih, prihajajočih iz Liburnije, ni več možno dvomiti na tem, da oni nepoznane, ki si je blizu Prvačine prerezal vrat, ni bil nihče drugi, nego bivši glasoviti župan v Veprimu, Ivan Andreieich.

Trpka čustva nam prešinjajo dušo in le spoštovanje pred veličastjo smrti nas sili, da nam ne prihaja iz peresa tudi trpka beseda. Težko je odpušiti in še težje pozabiti, kar in kolikor je pokojnik zagrešil proti svoji krvi, ali kristijani smo in vera nas uči: Odpuščaj! Zato molimo Vsevečnega in — Vsepravičnega: bodi milostljiv duši pokojnika!

Drobne vesti. V zadnjem izdanju smo priobčili pod naslovom »Nesreča ali zločin«, kako je neki mladenič ustrelil v sence svojo mlado sestro. Danes doznajemo, da je rana sicer težka, ali za sedaj ni nevarnosti za življenje uboge mladenke. Sedaj je baje že pojasnjeno, da se je dogodila nesreča vsled neprevidnosti mladeničeve. Zaprti mladenič je v službi trdnice Parizi in njegovi gospodarji govore pohvalno o njem. — Kako drzni so tržaški postopači, priča nastopni slučaj. Včeraj je došel v stanovanje neke Frančiške F. nepoznane, ki jej je začel pripovedovati, da ga pošilja ne mož, češ, da mora nemudoma odpotovati v Benetke, da nima niti toliko časa, da bi prišel sam domov, a da mu treba njega nove obleke, katero naj ona takoj izroči nepoznanemu odposlanu. Žena je verovala in je izročila obleko — sleparju. Morete si misliti, kako se jej je podaljšal nos za par centimetrov, ko je par ur potem stopil v stanovanje — nje lastni mož! Stvar je bila kmalu na jasnem: mož ni šel v Benetke, pač pa nova obleka — Bog ve kam!! Zaključek računov: zguba kakih 30 gld.

Loterijske številke izžrebane dne 28. t. m:

Praga	50	20	37	43	47
Lvov	7	9	66	5	41
Inomost	88	63	86	25	14

Različne vesti.

Šale z velikonočnimi jajci. 1.) Jajce snažno umij, osuši in je deni tri dni v močen kis. Ako je potem vzameš iz kisa, je tako mehko in pregiblivo, kakor da bi je ne držala skupaj trda lupina, ampak je kakor mehka snov. Na to porini jajce previdno v kakšen obroček iz kakšne kovine in deni oboje v čisto vodo, kjer jajce zopet dobi lupino in postane trdo. Tako čudno jajce bo prejemu gotovo v zabavo. — 2.) Stolči galuna in šišek (Galläpfel) v droben fin prah in vlij nanj toliko vinskega kisa, da nastane porabno žrnilo. S tem napiši na drobno označeno jajce ime prejemnika, ali kakšen šaljev verz. Ko se je posušila pisava, deni jajce za par dni v dober kis ali v slano vodo. Ko vzameš jajce zopet ven, se nič več ne pozna pisava. Sedaj je treba jajce še prav trdo skuhati. Ko ga prejemnik potem olupí, najde v svoje začudenje na beljaku besede, katere je možno razločno čitati.

Mi smo to le čitali nekje, zato je najbolje da vsakdo poskusi sam.

Zadnji potomec rodbine Dante Alighieri. Pred nekaj dnevi je umrla v Villanovi pri Bologni grofica Gozzadino-Gozzadini, zadnja udnja rodbine Dante Alighieri. Bila je hči senatorja in historika Giovannia Gozzadina in Tereze »degli Alighieri«. O pokojnici, ki je živel v vednem boju proti etiketi in družabnim predsodkom, se je mnogo pisalo svoj čas. V svoji oporoki je zapustila polovico imetka, kake tri milijone lir, nekemu svojemu prijatelju, ostali imetek je določila v dobrodelne namene.

Angelji usmiljenja. Velika požrtvovalnost usmiljenih sester, teh angeljev ljubezni do bližnjega, se je osobito pokazala o priliki španjsko-ameriške vojne. O delovanju katoliških sester se je izrekel namreč brigadni general Hudson v Topeki, Ranzas, blizu tako le: To se mora priznati katoliški cerkvi: o vsakem času in v vsakem kraju, kjer je v kakem taborišču nastala bolezen in beda, so takoj prišle usmiljenke, da s požrtvovalnostjo strežejo bolnim in trpečim.

Protestantje so morali priznati, da velike protestantske organizacije v deželi nimajo nijedne tako dobre organizacije in da niso bili zastopani na tem

velikem delu, na oskrbovanju naših bolnih in ranjenih vojakov. Spodobilo bi se tudi za le-te, da si napravijo organizacijo, s katero bi v takih velikih narodnih stiskah tudi bili zmožni prevzeti nekaj dela.

Leon XII. Kakor poročajo iz Rima se ni v zdravju papeževem spremenilo ničesar. Papež se počuti sicer slabega, toda njegovo duševno življenje je sveže in krepko, kakor vedno.

Dne 26. t. m. je papež čital sv. mašo. Strelaj in monsignore Angeli sta ga podpirala o vsakem koraku. Neki drugi maši je prisostvoval v naslonjaču. Na navzoče je vendar smrtno blede obličje sv. očeta napravilo velik utis.

Kakor poročajo »N. Fr. Pr.«, je rekel papež sam, da se počuti popolnoma dobro, »samo nekoliko slab sem«, je pripomnil smehljaje, »toda to že preide«. Papež se čudi vznemirljivim poročilom o njegovem stanju.

Škof Turinaz iz Nancy-a, ki je obiskal papeža, pripoveduje naslednje besede sv. očeta: »Med operacijo sem veliko trpel in sem mislil, da je prišla moja zadnja ura. Taka operacija v moji starosti devetdesetlet let!« Škof pripominja, da se je operacija posrečila in da rana tako naglo celi, da se je čuditi. Nekemu rimskemu dopisniku nekoga pariškega lista se je izrazil dr. Mazzoni: Jaz upam trdno, da bode papež v kratkem zamogel pontificirati v Petrovi cerkvi.

K dvoboju Macola-Cavallotti. Prizivni sodni dvor v Rimu je kazen na trinajst mesecev zapora, v katero je bil Macola radi dvoboja z Cavallottijem obsojen od prve instance, znižal samo na sedem mesecev. Prizivno sodišče je namreč uvaževalo okolnost, da je bil Macola k dvoboju izzvan.

Narodno gospodarstvo.

S Krasa nam pišejo: Prosim Vas, g. urednik, objavite sledeče, ker treba res, da ljudje spoznajo, kake stvari se dogajajo v naši deželi.

C. kr. kmetijska družba v Gorici je izdala meseca januarja razglas, s katerim vabi na skupno naročbo bukrene galice iz žvepla. V tem vabilu je odločno rečeno, da se sprejemljejo naročila do konca marea t. l. ter da se bode oddajala galica loco Gorica po 24 gl. 80 nvč. kvintal.

Nekatera županstva, ki so udje c. kr. kmet. družbe, so se požurila ter so že do 7. marca odposlala aro za naročeno galico. C. kr. kmetijska družba pa je nagloma razposlala okrožnico, da je galica po 24 gl. 80 nvč. že razprodana, ter da se otvori druga naročba po 30 gld. kvintal. To ni mala razlika, če Vam povem, da znaša ista pri vsakem županstvu od 100—200 gld.

Gospodje županje so sedaj v zadregi. Pobrali so aro od ubogih posestnikov za ceno 24 gl. 80 nvč., a sedaj morajo zopet stvar naznanjati, in posledica je

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni liš. šte. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario šte. 2.

(šolsko postopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

ta, da ubogi posestniki nočejo naročiti galice po 30 gld. kvintal.

Radoveden sem, koliko slovenski posestnikov je vdobilo galico po 24 gl. 80 nvč. Menda je šlo tudi to ceno blago v blaženo Furlanijo, kjer imajo gospodje veleposestniki itak vsega v obilici. A nas slovenske manj premožne posestnike smatra e. kr. kmetijska družba kakor bolj imovite ali pa bolj — nevedne!

Menda je večina gg. odbornikov e. kr. kmetijske družbe bolj v sorodu z nižavskimi prebivalci naše Primorske, nego pa z nami. Vsekako pa svetujem našim gg. županom, naj se vpišejo v kranjsko e. kr. kmetijsko družbo, kjer jim bode plačevati manj udnine. Kranjska kmet. družba postopa bolj intenzivno, ona naroča že za časa blago in ga oddaja udom brez dobička. Tam dobivajo tudi udje strokovni list »Kmetovalce«, ki je res vreden hvale. In vse to za letna 2 gl., med tem ko treba naši kmet. družbi plačevati letnih 4 gl. udnine — in čemu? Saj za isto ceno dobimo galice pri vsakem trgovcu — če ne še ceneje. Dobro bi bilo tudi, da bi naši kraški županje ustanovili podružnico kranjske kmet. družbe, od katere bi imeli gotovo več koristi, nego od naše e. kr. kmetijske družbe v Gorici. Prihodnjič kaj več.

Eden prizadetih.

Posojilnica in hranilnica v Kopru, registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, je imela v minolem letu 33.843 gld. 58 nvč. prometa. Sedaj obstoji 65 knjižic za 46.653 gl. 93 nvč. Povprečna vloga znaša torej 717 gl. 75 nvč. Dolžnikov ima posojilnica 718, ki dolgujejo skupno 60.878 gld. 17 nvč., ali povprek 82 gld. Rezervni zaklad znaša 8610 gld. 35 nvč. Vloge se obrestujejo po 4½% in se vsprejemajo od vsakogar, tudi če ni člen zadruge. Rentni davek plačuje zadruga. Posojila dobivajo le zadrugniki in sicer po 6%. Posojilnica je člen »Zveze slovenskih posojilnic v Celji«.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 30. »Neue Freie Presse« trdi, da tirolski Italijani brzkone ne pridejo v deželni zbor, ker se vlada ne more odločiti za to, da bi ugodila njih zahtevam po samoupravi. Vendar da bode skušal tudi minister za trgovino, baron Dipauli, pridobiti Italijane za to, da opuste politiko abstinence.

Budimpešta 30. »Egyetertes« zatrja, da ni neodvisna stranka ni ona leta 1848. ne odposljeti svojih zastopnikov v delegacije.

London 30. »Daily Graphic« naznanja, da so dospela do zaključka pogajanja med ruskim ministrom za vnane stvari, grofom Muravjevom, in med angleškim poslanikom v Petrogradu o angleških in ruskih interesih v Kitaju. Dogovora je pričakovati v najbližjem času. Dogovor da se je zasnoval na podlagi zadnjih predlogov ruske vlade. Istemu da je pritrdil tudi lord Salisbury ter dane manjka družega, nego podpis obeh pogajalcev.

Bukarešta 30. V večerajšnji seji komore je prečital poslanec Marghimonan izjavo, podpisano od konservativcev in pristašev Fleva, da ni združljivo z narodno častjo, bi Stourdza še ostal na oblasti. In sicer to vsled pojasnila, danega v ogerski zbornici — povodom neke brošure, pisane baje od bivšega ministerskega predsednika ogerskega — o političkih odnosih med Banffyjem in Stourdzon. Izjava napoveduje poslednjemu boj z obstrukcijo. Ministerski predsednik Stourdza je zavračal te zatožbe ob živahnem odobravanju zbornice ter se je skliceval na to, da je ministerski predsednik Szell izjavil, da oni brošuri ni pripisovati nikakega pomena. Komora je na to z veliko večino vsprejela predlog, protestujoči proti rešeni izjavi, ter izražajoči popolno zaupanje modrosti in patriotizmu Stourdza, ki je vsikdar umel spajati korist in čast dežele.

Carigrad 30. V krščanskih krogih vilajeta Kosovo vzbujajo trajno vznemirjenje izdatne pošiljatve pušek, streljiva, uniform in družega vojnega materijala.

Najnovejša trgovinska vest.

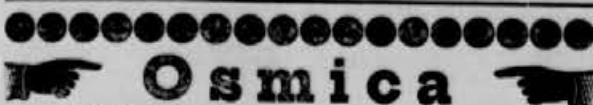
New-York 28. marca (Izv. brzjav.) Pšenica za takoj 81½%, za marec 82¼% za maj 75½%, za juli 74½%. marec — Koruza ez maj 40.½% Mast 555.

Cvet proti trganju.

(Liniment caspici).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostibolu, ganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nv Razpošilja z obratno pošto najmanj dve steklenici

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“
Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da bode na veliko soboto v Barkovljah nad Proseško cesto blizu rumene hiše začel točiti dobro črno in belo vino in sicer svoj lastni pridelek.

Splošnovanjem

Miha Vodopivec.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutschegasse 8.**

Nova centralna čevljarnica v Trstu.

Via Maleanton št. 2.

Bogat izbor čevljev

za gospode, gospe in otroke.

Delo solidno, trpežno in po mogočih konkurenčnih cenah.

„Landaver“ posebno prikladen za vožnjo s kolodvora v mesto in za vožnjo na deželi, prodam za jako nizko ceno. **Fran Wisjan, Ljubljana, Rimska cesta št. 11.**

M. Aite

(prej Aite & Zadnik) Razprodaja vse blago v zalogi po nižanih cenah.
Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Maleanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimle in peresnice, ogledal in železnih blaga, po cenah, da se ni bati konkurence.

D. Zadnik

Piazza S. Giovanni 6 (uhod V. delle Legna.) Prodajalnica manufaktur po najnižjih cenah.

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljše vrste od sloveče avstrijske znamke

„Styria“ in „Styria“ original

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente št. 10.

Jedini in glavni zastopnik za: Trst, Primorsko in Dalmacijo.

„Hotel Nazionale“

v Trstu, Via Vienna št. 4

nahaja se v bližini kolodvora južne železnice pristanišč, poštne in brzojavne urada ter je popolnoma obnovljen. Sobe elegantne vse v I. nadstr.

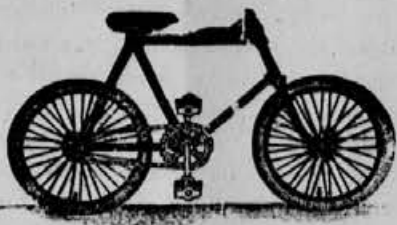
Cena od 60 novč. naprej.

V pritličju nahaja se tudi „Restaurant Nazionale“ elegantno opremljen, preskrbljen vedno in ob vsakej uri z gorkimi in mrzlimi jedili. Toči se: fino plzensko pivo in Culmbach-ovo črno pivo, najbolje dalmatinsko „Apolo d. Lissa“ in istrsko vino ter razna vina v hoteljskih, vse po zmernih cenah.

Lastnik je slovan-dalmatincev. Govori se slovenski in hrvaški.

Naslanja se na geslo: „Svoji k svojim“ priporoča se slavnemu občinstvu slovenskemu in hrvaškemu za obilen obisk

Josip Serdarović, lastnik.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salemi.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikle po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravilo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnico od 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.